

vil være meget tvivlsomt, om dette Forhold kommer ind under denne Lovs § 6, eller om det ikke langt snarere hører ind under § 17, hvor de saakaldte Enighedsklamre omhandles, og hvor Talen er om de Forhold, som interessere flere Arbejdsgivere eller flere Arbejdere. Det er jo netop meget ofte saa, at disse Priskuranter have denne Karakter. Jeg er nærmest tilbøjelig til at antage, at dette Spørgsmaal vil dele sig: i nogle enkelte mindre Tilfælde vil det falde ind under § 6, men i de fleste Tilfælde ind under den anden Paragraf. Det vil saa meget sjældnere komme ind under § 6, som Spørgsmaalene, hvis de saa en større Karakter, ville andrage en Værdi paa op over 200 Kroner, og det er jo Grænsen for de Sager, som Arbejdsretterne skulle have med at gøre. Naar jeg nu siger, at jeg ikke tror, at der vil blive mange af den Slags Sager, kunne de Herrer sige, at det kan man ikke have nogen bestemt Mening om. Jeg vil da henvise til, at jeg har nogen Erfaring i saa Henseende. Der blev ved Læringlejeren indført en lignende Afgørelsesmaade som den, vi her tale om, idet Læringlejeren jo skulle afgøres af et Medlem af Magistraten og to Medlemmer, af hvilke hver af Parterne vælge en. — Maa jeg her indstøde en Bemærkning, da den maaste har nogen Betydning for min Opfattelse af denne Sag, nemlig, at den Omstændighed, at hver af Parterne skal vælge en Dommer i et saadant paakommende Tilfælde, er meget uheldig. Det er heldigere, om en saadan Domstol er stabt forinden, thi det, at Parterne i enkelte Tilfælde, naar Sagen er kommen op, skulle sætte sig i Bevægelse for at faa stabt en Ret, er uheldigt for Opfattelsen af Forholdet og for de Mænd, der komme ind i denne Ret. Dette er kun sagt i Forbigaaende. — Af Læringlejerkontrakter er der i Kjøbenhavn, tror jeg, mellem 4 og 5,000. Jeg slutter det deraf, at vi i Magistraten aarlig anerkende omtrent 1,000 saadanne Kontrakter, der jo gælde for 4—5 Aar. Disse 4—5,000 stabe gennemgaaende 8 Sager om Aaret, og disse angaa i Reglen ikke Lønningsforhold, om Forholdets Ophør eller Begyndelse, men dreje sig i Reglen om, hvorvidt en Mester paa den ene eller den anden Maade er optraadt urigtig over for Læringer, ikke har gjort sin Pligt eller har forsømt et eller andet, Forhold, som efter min Mening i meget ringe Grad komme frem i Svendeforhold. Fører jeg dette over paa de Ting, som Lovforslaget nu vil henvise til Arbejdsretter, og multiplicerer jeg det med de Tal, man selvfølgelig skal multiplicere med, naar man vil gaa over fra Læringlejersforholdet til Svende-

forholdet, saa bliver naturligvis Tallet større, men om der alligevel vil komme mange Sager frem af denne Karakter, anser jeg for tvivlsomt. Det vilde være af Interesse at faa at vide, om disse Sager, som jeg her har sigtet til, og som jeg tror, Loven har for sig, fremkomme i stort Omfang ved de civile Domstole. Det har jeg ikke kunnet undersøge. Men jeg tror det ikke, og jeg tror, at de Herrer, der kende Livets praktiske Forhold, ville være enige med mig i, at de Spørgsmaal, som der her skal staves Arbejdsretter for, ikke er meget omfattende. — Bortset herfra erkender jeg, som jeg allerede har sagt, at det i saadanne Sager har sin Værdi, at man ved deres Afgørelse foruden den specielt ansatte Formand tillige har Lægmand til Bistand. Men ogsaa i den Retning maa man dog se paa dette Forhold med nogen Opmærksomhed. Vi andre have jo ikke saadanne Domstole, og jeg tror ikke, at de Tilfælde, som her sigtes til — jeg beder stadig forbeholdt min Opfattelse af § 6 — ere mere komplicerede eller kræve mere speciel Kundskab end alle andre Borgernes Retsforhold. Man vil maaste hertil indvende: Vi have Sø- og Handelsretten, men dertil siger jeg, at det er noget ganske andet. Det vil man allerede se deraf, at der ikke ved denne Ret er Tale om en saadan Begrænsning som her til 200 Kr.s Værdi. Det drejer sig ved den Domstol om Sager, hvis Afgørelse efter deres Karakter — det gælder navnlig for Søsager, men ogsaa for Handels-sager — maa siges at kræve særlig Indsigt, og Lovgivningen har givet saadanne Regler for Rettens Tilblivelse, at man har Garanti for, at der kommer virkelig Indsigt og Sagkundskab med. Men alt dette kan i Virkeligheden ikke siges om disse Sager, og derfor maa vi se paa dette Forhold med et ganske andet Synspunkt for sig end det, at stabe særlige Domstole af Sø- og Handelsrettens Karakter. Ved den drejer det sig om Sager, for hvilke det, efter hvad det praktiske Liv har ført med sig, er af Interesse at faa en hurtig Afgørelse, og Retten bliver stabt med en enkelt Mand som Formand, der sammen med andre, der ere tagne ud af de paagældende Sag, siger, at det og det skal være Ret. Det er et andet Synspunkt, som der kommer frem, det sympatiserer jeg med, men den maa dog erkendes at have en ganske anden Karakter, end disse Retter af speciel Natur, som jeg har tilladt mig at nævne her.

Hvornaar skal der nu dannes saadanne Retter, som her er Tale om? I § 2 hedder det, at det skal ske, naar Arbejdsgivere og Arbejdere i en Kommune hos dennes Be-